

Ο ΜΠΕΡΤΟΛΤ ΜΠΡΕΧΤ ΤΟΥ «ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ» ΣΤΡΑΤΕΥΜΕΝΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

✘ Ο Μπέρτολτ Μπρεχτ γεννήθηκε στις 10 Φεβρουαρίου το 1898, στο Άουγκσμπουργκ της Βαυαρίας από πατέρα καθολικό και μητέρα προτεστάντισσα. Περιβάλλον μάλλον πνιγηρό για τον άνθρωπο που θα εξελιχθεί σε κορυφαίο δραματουργό και για πολλούς πατέρα του σύγχρονου θεάτρου. Θα σπουδάσει ιατρική στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου και κατόπιν υπηρετεί ως νοσοκόμος στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Την ίδια περίοδο αρχίζει να γράφει ποιήματα και θεατρικό κείμενο.

Η συλλογή ποιημάτων Hauspostille («Εγκόλπιο Ευσέβειας») θα είναι η πρώτη του για να ακολουθήσουν κι άλλες πολλές ποιητικές συλλογές και θεατρικά έργα και ο ίδιος να ονομαστεί ως ένας από τους μεγαλύτερους θεατρικούς συγγραφείς και δραματουργούς που έχουν υπάρξει. «Ο πόλεμος με ξεσήκωσε», γράφει ο ίδιος. Το 1918 μία πολιτική αναταραχή στη Βαυαρία θα εμπνεύσει τον Μπέρτολτ Μπρεχτ... το αποτέλεσμα είναι το «Βάαλ», το πρώτο του θεατρικό έργο.

Την ίδια περίοδο η κομμουνιστική θεωρία του ασκεί μία ακατάσχετη έλξη. «Ήμουν είκοσι ετών όταν είδα τη λάμψη της μεγάλης πυρκαγιάς της Ρώσικης Επανάστασης», σημειώνει με ενθουσιασμό. Η συστηματική επαφή του πάντως με τον Κομμουνισμό ξεκινά το 1919.

Το 1922 παντρεύεται την τραγουδίστρια της όπερας Μαριάν Ζόφ και ένα χρόνο μετά θα αποκτήσει την πρώτη κόρη, Ανν Χιόμπ. Ένα χρόνο αργότερα θα αρχίσει να φοιτά στην Μαρξιστική Εργατική Σχολή, όπου μελέτησε διαλεκτικό υλισμό και παράλληλα έπιασε την πρώτη του δουλειά ως βοηθός σκηνοθέτη στο θέατρο του Βερολίνου. Η άνοδος του ναζισμού στη Γερμανία, το 1933, θα τον αναγκάσει να αυτοεξοριστεί. Τα έργα του και τα γραπτά του

απαγορεύονται στη Γερμανία. Οι παραστάσεις διακόπτονται από την αστυνομία. Μέσω Πράγας και Βιέννης θα βρεθεί στη Δανία, τη Φιλανδία και από κει μέσω Ρωσίας στις ΗΠΑ.

«Η πνευματική απομόνωση εδώ είναι τρομακτική» γράφει ο ίδιος για το διάστημα που έζησε στην Αμερική. Μετά το τέλος του πολέμου θα επιστρέψει για να εγκατασταθεί στη Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας μαζί με τη δεύτερη γυναίκα του και γυναίκα της ζωής του που τόσα χρόνια τον ακολούθησε στην εξορία, Χέλενε Βάιγκελ.

Ο Μπέρτολτ Μπρεχτ έκανε μία από τις μεγαλύτερες τομές στο σύγχρονο θέατρο καθώς επιχείρησε να το απομακρύνει από τις μέχρι τότε συμβάσεις του θεάτρου της ψευδαίσθησης. Ο ίδιος διατύπωσε και εφάρμοσε στα έργα του τη θεωρία του «επικού θεάτρου» και εισήγαγε την τεχνική της αποστασιοποίησης υπενθυμίζοντας διαρκώς στον θεατή την ιστορική διάσταση των όσων συντελούνται στη σκηνή. Τα έργα του επαναστατικά, αντιεξουσιαστικά. Οι χαρακτήρες του ανθρώπινοι σχοινοβατούν ανάμεσα στην φωτεινή και τη σκοτεινή πλευρά τους, μέσα σε σενάρια που δεν αφήνουν εκτός τη διδαχή και τα μηνύματα.

Η πρώτη μεγάλη επιτυχία θα έρθει με τη διασκευή της «Όπερας των ζητιάνων». Διασκευασμένη ως «Η Όπερα της Πεντάρας» σε στίχους του Μπέρτολτ Μπρεχτ και μουσική του Κουρτ Βάιλ – μία «γροθιά» στην αστική τάξη του Βερολίνου – προκάλεσε τεράστια αίσθηση στην παγκόσμια σκηνή Μιούζικαλ. Κατά τη διάρκεια του πολέμου τα έργα του είχαν έντονη αντιμιλιταριστική χροιά. Με το αντι-πολεμικό έργο του «Ταμπούρα μες τη Νύχτα» (1922) θα κερδίσει το Βραβείο Κλάιστ. Η μεγάλη αλλαγή θα συντελεστεί κατά τη διάρκεια της εξορίας όταν και θα γράψει τα σημαντικότερα έργα του. Η Μαρξιστική φιλοσοφία και η κομμουνιστική θεωρία θα τον επηρεάσουν καθοριστικά. Θα στραφεί και θα υπηρετήσει το «διδασκτικό και ανθρωπιστικό» θέατρο.

Είναι λογικός, καθένας τον καταλαβαίνει. Ειν' εύκολος. Μια και δεν είσαι εκμεταλλευτής, μπορείς να τον συλλάβεις. Είναι καλός για σένα, μάθαινε γι' αυτόν. Οι ηλίθιοι ηλίθιο τον αποκαλούνε,

και οι βρομεροί τον λένε βρομερό. Αυτός είναι ενάντια στη βρομιά και την ηλιθιότητα. Οι εκμεταλλευτές έγκλημα τον ονοματίζουν. Αλλά εμείς ξέρουμε: Είναι το τέλος κάθε εγκλήματος. Δεν είναι παραφροσύνη, μα Το τέλος της παραφροσύνης. Δεν είναι χάος Μα η τάξη. Είναι το απλό Που είναι δύσκολο να γίνει. («Εγκώμιο στον κομμουνισμό»)

Ανάμεσα στα έτη 1937 και 1945, έγραψε τα σπουδαιότερα έργα του: «Η Ζωή του Γαλιλαίου» (1937-39), «Μάνα Κουράγιο» (1936-39), «Ο καλός άνθρωπος του Σετσουάν» (1935-41), «Τα Οράματα της Σιμόν Μασάρ» (1940-43), «Ο Σβέικ στο Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο» (1942-43), «Η ιδιωτική ζωή της κυρίαρχης φυλής» (1944) και «Καυκασιανός Κύκλος με την Κιμωλία» (1943-45).

Η ποίηση αποτελεί μεγάλο κομμάτι του συγγραφικού του έργου καθώς ο Μπέρτολτ Μπρεχτ έγραψε εκατοντάδες ποιήματα. Ανάμεσα στα πιο γνωστά: «Άκουσα πως τίποτα δε θέλετε να μάθετε», «Εγκώμιο στη μάθηση», «Γερμανικό εγχειρίδιο πολέμου», «Ποτέ δε σε είχα αγαπήσει τόσο πολύ», «Απώλεια ενός πολύτιμου ανθρώπου», «Εγκώμιο στον Κομμουνισμό».

Άκουσα πως τίποτα δε θέλετε να μάθετε. Απ' αυτό βγάζω το συμπέρασμα πως είσαστε εκατομμυριούχοι. Το μέλλον σας είναι σιγουρευμένο – το βλέπετε μπροστά σας σ' άπλετο φως. Φρόντισαν οι γονείς σας για να μη σκοντάψουνε τα πόδια σας σε πέτρα. Γι' αυτό τίποτα δε χρειάζεται να μάθεις. Έτσι όπως είσαι εσύ μπορείς να μείνεις. Κι έτσι κι υπάρχουνε ακόμα δυσκολίες, μιας κι οι καιροί όπως έχω ακούσει είναι ανασφαλείς, τους ηγέτες σου έχεις, που σου λένε ακριβώς τι έχεις να κάνεις για να πας καλά. Έχουνε μαθητέψει πλάι σε κείνους («Άκουσα πως τίποτα δεν θέλετε να μάθετε») Μάθαινε και τ' απλούστερα! Γι' αυτούς που ο καιρός τους ήρθε ποτέ δεν είναι πολύ αργά! Μάθαινε το αβγ, δε σε φτάνει, μα συ να το μαθαίνεις! Μη σου κακοφανεί! Ξεκίνα! Πρέπει όλα να τα ξέρεις! Εσύ να πάρεις πρέπει την εξουσία. Μάθαινε, άνθρωπε στο άσυλο! Μάθαινε, άνθρωπε στη φυλακή! Μάθαινε, γυναίκα στην κουζίνα! Μάθαινε, εξηντάχρονε! Εσύ να

πάρεις πρέπει την εξουσία. Ψάξε για σχολείο, άστεγε!
Προμηθεύσου γνώση, παγωμένε! Πεινασμένε, άρπαξε το βιβλίο:
είν' ένα όπλο. Εσύ να πάρεις πρέπει την εξουσία. Μην ντρέπεσαι
να ρωτήσεις, Σύντροφε! («Εγκώμιο στη μάθηση»)

**Το 1955 ο Μπέρτολτ Μπρεχτ θα λάβει το Βραβείο Ειρήνης του
Στάλιν. Ένα χρόνο αργότερα θα χάσει τη μάχη με το
θάνατο. Στις 14 Αυγούστου του 1956 πεθαίνει από θρόμβωση της
στεφανιαίας αρτηρίας της καρδιάς, στο Ανατολικό Βερολίνο.**

Πηγή: Tnxs

Φωτό: wikimedia